

Kortrapport

21. STYREMØTE I UN HABITAT 16-20 APRIL 2007.

Norges delegasjon:

Fra KRD:
Statsråd Åslaug Haga (delegasjonsleder)
Statssekretær Guri Størvold
Avdelingsdirektør Per Nygaard
Avdelingsdirektør Greta Billing

Fra UD:
Seniorrådgiver Erik Berg
Konsulent Jon-Andreas Solberg

Fra Norad:
Seniorrådgiver Anne Ruden

Fra Ambassaden i Nairobi:
Ambassadør Elisabeth Jacobsen
Miljøråd Andre Thomas Eid

Fra LNU/BURO:
Leder i Ungdommens Røde Kors i Norge Aleksander Vallestad
Prosjektmedarbeider Moussa

Styremøtet ble sterkt preget av sekretariatets forslag til en ny Medium Term Institutional and Strategic Plan 2008-2013 (MTSIP) og i særlig grad av eksekutivdirektørens forslag i denne planen om å kapitalisere Habitat-fondet. Konsensusvedtaket som ble oppnådd innebærer at konkretiseringer og oppfølging av MTSIPen skal videre skje på basis av en foreliggende kort-variant og i konsultasjon med CPR. Det lyktes å unngå at Habitat oppretter et "Revolving Fund" (REFA) som første ledd i et opplegg for kapitalisering av fondet. I stedet er sekretariatet gitt mulighet for å prøve ut et revolving fond-opplegg som et selvstendig eksperiment. Erfaringene med dette og øvrige vurderinger skal danne grunnlag for en ny behandling av saken på GC 23 om fire år.

Norge fremmet en resolusjonstekst om ungdom der en foreslo oppretting av et fond i UN Habitat som skal finansiere tiltak for ungdom med særlig vekt på sysselsetting særlig for unge kvinner. Tross motstand mot oppretting av et fond, fikk forslaget til slutt enstemmig oppslutning.

GC 21 vedtok utkastet til Guidelines on Desentralisation and Strengthening of Local Authorities og de rolleavklarende (mellom stat og kommune) endringsforslag i resolusjonsteksten om dette som Norge gikk inn for. Vedtaket har vakt stor oppmerksomhet i kommuneverdenen, og Norge signaliserte på møtet aktiv medvirkning i oppfølging og gjennomføring av arbeid med retningslinjene.

Norges hovedinnlegg framført av statsråd Haga, som viser Norges profil på deltakelsen på GC 21, liste over de 9 resolusjonstekstene som ble vedtatt, og delegasjonens instruks, følger vedlagt.

Nedenfor følger en noe nærmere omtale av hovedsakene. Det vil senere bli utarbeidet en grundigere rapport som mer detaljert vil dokumentere vedtakene og prosessene på GC 21.

MTSIP – arbeidsplan og budsjett.

Forhandlingene om MTSIP foregikk i egen arbeidsgruppe som på en utmerket måte ble ledet av ambassadør Jacobsen. En arbeidsgruppe under CPR hadde forberedt disse forhandlingene bla slik at de kunne starte med utgangspunkt i et forkortet og omstrukturert MTSIP-dokument som var bedre tilpasset medlemslandenes prioriteringer enn sekretariatets opprinnelige utkast. Drøftingene på GC21 konsentrerte seg i betydelig grad om de mer administrative og FN-politiske delene av MTSIPen, og i mye mindre grad om de faglige fokusområder som sekretariatet hadde foreslått som Habitats hovedprioriteringer: 1 – Advocacy, monitoring and partnerships. 2 – Participatory urban planning, management and governance.

3 – Pro-poor land and housing. 4 – Environmentally-sound and affordable basic infrastructure and services. 5 - Strengthening human settlements finance systems. Overodnet skal siktemålet for Habitat virksomhet være “Sustainable urbanisation”. Begrepet ble forsøkt innført i forbindelse med toppmøtet i Johannesburg i 2002, men ble da avvist. Norge støttet opp om en tydeliggjøring av ”tverrgående” tema i MTSIPen om likestillingsspørsmål og arbeid rettet mot unge, og en styrking av arbeidet med forbygging av og gjenoppbygging etter katastrofer. Det vanskeligste punktet i MTSIPen var henvisningen til innføring av en ”indicative scale” for bidrag til UN Habitat slik som det er innført for Unep. USA, Japan og også EU var klart negative til dette, og spørsmålet ble skjøvet på til neste styremøte.

Gjennom et fellesmøte mellom arbeidsgruppa som behandlet MTSIP’en og den som utarbeidet resolusjon om arbeidsplan og budsjett for kommende toårs-periode, fikk vi til en nødvendig harmonisering mellom disse to resolusjonene. Dette innebærer at i det arbeidet sekretariatet i kontakt med CPR nå skal gjøre for å følge opp og implementere MTSIP’en, vil det også måtte foretas en tillem্পning av arbeidsplanen til hovedretningene som ligger i MTSIP’en.

REFA

Trolig som resultat av mange underhåndskontakter etter at forslaget om kapitalisering av fondet kom opp som tema under Generalforsamlingens behandling av Habitat-resolusjon i fjor høst, der særlig EU ved Finland, Tyskland og dels Sverige – sammen med Norge var aktive, og som ”toppet” seg under ”donormøtet” på Lysebu i mars i år, hadde sekretariatet neddempet sitt opprinnelige forslag. Styremøtet ble invitert til å støtte en faseinndelt oppbygging av en låne-/utlånsfunksjon som del av Habitat-fondet der en første fase skulle være oppretting av et ”revolving fund” – REFA – og der en videre utbygging skulle skje skrittvis slik at full kapitalisering først skulle vedtas på GC23 om fire år. Verken det opprinnelige eller det nye forslaget var utredet og faglig begrunnet fra sekretariatets side. Også forhandlingene om REFA ble startet opp i CPR-regi. Dette og trolig det forhold at forhandlingene under GC21 tydelig viste de mange faglige svakhetene med sekretariatets forslag, lyktes det å komme fram til et konsensusvedtak. Det innebærer at man på dette styremøtet ikke foretok en realitetsvurdering av REFA som første steg på en kapitalisering av Fondet, men ga klarsignal for Habitat til å gjennomføre et eksperiment med et nytt fond der tilskudd i forbindelse med slumoppgradering helt eller delvis skal kunne tilbakebetales og slik sett delvis bli et ”revolving fund”. Erfaringene med dette, og med SUF og andre finansierings-mekanismer, skal til GC 23 oppsummeres som bakgrunn for en

vurdering av mulige ordninger for finansiering av bosettingsutvikling i framtida om fire år.

Desentralisering

Det var ventet at enkelte land kunne ha innvendinger til forslaget om "Guidelines on decentralisation and strengthening of Local Authorities", men det skjedde ikke. Retningslinjene ble vedtatt slik de var foreslått fra ekspertgruppen (AGRED). Også resolusjonsteksten slik den forelå etter behandling i CPR, ble vedtatt. Det innebærer at de innvendinger Norge hadde i forhold til opprettelse av et globalt observatorium for overvåking av desentralisering og oppfølgingen av retningslinjene, ble imøtekommet. Opprinnelig tekst kunne tolkes som at dette på verdenssamfunnets vegne skulle skje i regi av UCLG; dvs kommunene, og ikke av statene selv.

Under sin deltakelse i et panel under dialogsesjonen på styremøtets tredje dag, og i direkte samtale med eksekutivdirektør Tibaijuka, sa statsråd Haga at Norge er innstilt på aktivt å bistå sekretariatet med oppfølgingen av retningslinjene, for eksempel i form av et seminar i Norge i 2008.

Styremøtets tilslutning til retningslinjene har vakt betydelig, positiv oppmerksomhet i kommuneverdenen og er sett på som en viktig milepæl i arbeidet for styrking av lokale myndigheter og i deres arbeid for å synliggjøre seg som viktig aktør i FN-sammenheng.

Ungdomsfond

En rekke vestlige land, særlig i EU-kretsen, var på et prinsipielt grunnlag skeptiske til å opprette et eget ungdomsfond i Habitat som etter forslaget skulle finansiere tiltak for ungdom med særlig vekt på sysselsetting særlig for unge kvinner. Blant annet etter aktiv lobbying fra ungdomsdelegatene i delegasjonen, gikk imidlertid dette igjennom og resolusjonsteksten ble enstemmig vedtatt. Begrunnelsen fra norsk side tok utgangspunkt i at fondet vil kunne gi et nødvendig løft til ungdom som "tverrgående tema" og være et middel for senere mainstreaming av dette området innen Habitat på et høyere nivå enn i dag, og at vi ellers var innstilt på å "gå foran" ved å øke vår ikke-bundne støtte til UN Habitat fra 15 til 25 mill NOK for dette og neste år. De fleste andre land opererer fortsatt i betydelig grad med øremerkede midler. I vårt hovedinnlegg og i tilknytning til forhandlingene gjenga vi også at vi ville bidra med 2 mill USD i 2008-2009 til oppbygging av fondet.

Generelle inntrykk

Forhandlingene på GC 21 mellom vest-landene og G77 ble holdt i en langt mer konstruktiv tone enn på forrige styremøte. Det skyldes trolig i stor grad at CPR, under ambassadør Jacobsens ledelse, denne gang hadde forberedt forhandlingene på en bedre måte enn tidligere og at CPR som sådan begynner å innta en tydeligere og mer utfordret posisjon som styremøtets stedfortredere mellom styremøtesamlingene. Det ble dermed heller ikke mulig for sekretariatet å spille en framtrødende rolle i forhandlingene som man til dels gjorde på forrige styremøte. Sekretariatets rolleforståelse varierte imidlertid noe, og i enkelte forhandlinger, bla om budsjett og arbeidsprogram, opererte man fortsatt som forhandlingspart og ikke som assistenter og facilitatorer for medlemslandene. Oppfølgingen av MTIP'en, som skal skje i nær kontakt med CPR, blir en viktig test på sekretariatets samarbeidsinnstilling framover.